

Katedra: Religionistiky
Akademický rok: 2014/2015

Posudek oponenta bakalářské práce

Pro: Kristýnu Pohlovou
Studijní program: Filosofie
Studijní obor: Religionistika
Název tématu: **Postoje dnešních katolíků k islámu**

Práce je rozdělena do čtyř základních tematických okruhů. V prvním se autorka zabývá komparací několika prvků katolické církve a islámu. Další pasáž je zaměřena na nastínění dějiny křesťansko-muslimských vztahů od doby před-islámské Arábie až po dobu postkoloniální. Ve třetí kapitole nalezneme oficiální postoje katolické církve k islámu a v poslední části se autorka věnuje svému kvantitativnímu výzkumu, který prováděla v prostoru Pardubic a Králík.

Předností práce je jistě výzkum, který autorka prováděla a na jehož základě se pokusila teoretické poznatky ověřit. Výsledky výzkumu autorka zpracovala ve formě přehledných grafů a posléze srovnala výsledky obou farností, které následně vyhodnotila. Rozsahem je práce svými devadesáti šesti stranami rozhodně nadprůměrná, stejně jako svou tematickou šíří.

Nejvýraznějším nedostatkem, který shledávám v celé práci není faktografický záběr, ve kterém jsem nenalezla zásadnější problémy, ale spíše teoretické uchopení a menší důraz na analýzu informací. Výrazně se ukazuje již v první pasáži, kde se autorka věnuje srovnávání islámu s katolickou církví. Zde mi přijde problematická argumentační rovina, která, dle mého názoru, značně odráží tendenci výkladu islámu na základě křesťanského chápání náboženství. Toto prizma je dobře sledovatelné v přístupu ke koránu a citacím z něj, který autorka používá v podpoře své argumentace. Způsob výběru pasáží, které z koránu cituje, odráží spíše svůj pohled na islám a nereflexuje zde tradiční exegezi koránu a dalších textů, která má svou bohatou a složitou historii a nepopíratelné místo v rámci islámu samotném.

V rámci takovéhoho přístup pak autorka směřuje k určité apologetice islámu, tak jak jej mají tendenci pěstovat autoři zabývající se mezináboženským dialogem, přičemž zde pak není věnováno místo pro názory a přístup samotných muslimů. Díky tomu zde pak autorka dospívá k výrokům, které mohou být poněkud problematického rázu jako například: „*Katolíci se modlí modlitbu Páně která se nazývá Otčenáš. Takovouto modlitbu se však mohou modlit i muslimové.*“ (s. 21) Popřípadě: „*Rozhodně není pravdou, že by muslimská žena neměla ve společnosti žádná práva a ani není vnímána jako podřadná či podřízená, jak například dokládá i tento verš z Koránu: (...)*“ a dále „*Lze však v Koránu nalézt i verše, které vyvolávají rozporuplné reakce, neporozumnění a často také mohou být zneužívány fanatickými muslimy: (...)*“

Ke kapitolám týkajících se dějin křesťansko-muslimských vztahů bych vzhledem k výzkumu, který se odehrával v Čechách, očekávala zařazení alespoň podkapitoly, která by se věnovala české provenienci.

V kapitole věnované oficiálnímu vztahu katolické církve k islámu autorka shrnuje důležité dokumenty jako *Lumen gentium* a *Nostra aetate*, jakož i pozdější prohlášení Papežské rady pro mezináboženský dialog a vztahy papežů k islámu a mezináboženskému dialogu po Druhém

vatikánském koncilu. Chybí mi zde však nějaká analýza těchto.

Co se týče výzkumu a jeho analýzy považuji za problematické zobecňování typu „typický katolík dnešní doby“, „běžný katolík“ atp. A navrhla bych autorce věnovat více prostoru interpretaci získaných dat a jejich možné zasazení a vztažení k předchozím kapitolám, čímž by se pak mohla vyhnout nepřiliš vypovídajícím závěrům typu: „Dnešní katolíci si opravdu islám spojují s násilím na ženách, terorismem či netolerancí k jiným kulturám. Lidí, jejichž pohled by byl nezaujatý či nezkreslený, je mezi širokou katolickou veřejností pomálu.“ (...) „Postoj dnešních katolíků může tedy být ovlivněn jak historickým vývojem, kdy mohli Evropané vnímat jako charakteristický znak islámu jeho rozpínavost a expanzivní charakter, stejně tak i nejčastějším zdrojem informací – mediálními zprávami a obrazem islámu v těchto médiích.“ (s. 94)

Co do formální stránky neshledávám žádné zásadní problémy, možná bych jen doporučila podrobnější kontrolu gramatiky a stylisticky, kde lze nalézt několik drobností, jako vyšínutí z vazby či několik chyb v rámci shody podmětu s přísudkem.

Celkově však práce ukazuje veliké úsilí a poctivý přístup, avšak s ohledem na výše zmíněné nedostatky práci hodnotím jako velmi dobrou.

V Praze dne 15.8. 2015

Mgr. Veronika Cívínová

